

Policejní cely Obvodní oddělení Milovice

Zpráva z návštěvy zařízení

Adresa zařízení:	Armádní 793, 289 23 Milovice
Zřizovatel:	Krajské ředitelství policie Středočeského kraje
Vedoucí:	npor. Ing. Pavla Brzobohatá
Typ zařízení:	policejní cely
Kapacita:	4 lůžka ve třech vícehodinových celách, jedna krátkodobá cela
Datum návštěvy:	10. února 2022
Datum vydání zprávy:	2. května 2022
Návštěvu provedly:	Mgr. Petra Galová, Mgr. Barbora Matějková

Mgr. Monika Šimůnková
zástupkyně veřejného ochránce práv

Obsah

Obsah	2
Úvodní informace	3
Shrnutí	7
Osobní prohlídky.....	8
1. Způsob provádění osobních prohlídek.....	8
2. Prostor pro provádění osobních prohlídek	9
Vyrozumění zastupitelského úřadu	10
Stížnosti	11
Strava	12
3. Finanční limit.....	12
4. Zaznamenávání podání stravy do služebních pomůcek.....	12
Materiální podmínky.....	14
5. Vybavení cel.....	14
6. Doporučení k případným budoucím stavebním úpravám.....	18
Přehled opatření k nápravě.....	19

Úvodní informace

Systematická návštěva a její cíl

Od roku 2006 veřejný ochránce práv plní **úkoly národního preventivního mechanismu** podle Opčního protokolu k Úmluvě proti mučení a jinému krutému, nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání.¹ Současný ochránce JUDr. Stanislav Křeček tuto část své působnosti přenesl na svou zástupkyni, tedy na mě.²

Proto **systematicky navštěvuji místa (zařízení)**, kde se nacházejí nebo mohou nacházet osoby omezené na svobodu, a to jak z moci úřední, tak v důsledku závislosti na poskytované péči. Policejní cely jsou jedním ze zařízení, jež mohu navštívit.³

Cílem návštěv je posílit ochranu před špatným zacházením.⁴ Návštěvy probíhají zásadně neohlášeně a jejich provedením zpravidla pověřuji pracovníky Kanceláře veřejného ochránce práv,⁵ konkrétně právníky. Návštěva spočívá v prohlídce zařízení, pozorování, rozhovorech s vedoucím, zaměstnanci a klienty, studiu vnitřních předpisů zařízení a dokumentace včetně zdravotnické.⁶ Návštěvy jsou **preventivní, s cílem působit do budoucna** a zvyšovat standard zacházení s osobami omezenými na svobodu v policejních celách v České republice.

Zpráva z návštěvy a vyjádření zařízení

Po každé návštěvě **sepíši zprávu. Většinou obsahuje návrhy opatření k nápravě.** Zpráva slouží k dialogu se zařízením a jako vodítko k předcházení špatnému zacházení nebo jeho odstranění. **Zpráva nepopisuje zjištěnou správnou praxi zařízení** odpovídající dobrým standardům zacházení. **Soustředí se pouze na možné nedostatky.** Proto může působit velice nepříznivě a nevyváženě. Prosím čtenáře zprávy, aby na to pamatovali. Bez ohledu na závěry zprávy si vážím náročné práce všech zaměstnanců zařízení.

Zprávu pošlu zařízení se žádostí o vyjádření k popsaným zjištěním a navrženým opatřením.⁷ Pečlivě se zabývám sdělením (vysvětlením), které mi zařízení zašle.

1 Na základě § 1 odst. 3 a 4 zákona č. 349/1999 Sb., o veřejném ochránci práv, ve znění pozdějších předpisů.

2 Podle § 2 odst. 4 zákona o veřejném ochránci práv. Více na www.ochrance.cz v části [O nás](#) → [Mgr. Monika Šimůnková](#), zástupkyně veřejného ochránce práv.

3 Podle § 1 odst. 4 písm. b) zákona o veřejném ochránci práv.

4 Špatným zacházením se rozumí jednání, které nerespektuje lidskou důstojnost a dosahuje určitého stupně závažnosti (samo o sobě, nebo při kumulativním účinku jednotlivých zásahů). V policejních celách může mít špatné zacházení například podobu nerespektování lidské důstojnosti, práva na soukromí, anebo podobu nepřiměřeného používání donucovacích prostředků.

5 Podle § 25 odst. 6 zákona o veřejném ochránci práv.

6 Podle § 21a ve spojení s § 15 zákona o veřejném ochránci práv.

7 Ustanovení § 21a odst. 3 a 4 zákona o veřejném ochránci práv.

Navržená **opatření k nápravě** se liší svou naléhavostí, náročností a dobou potřebnou k provedení. Pro snazší orientaci obsahuje zpráva na konci **přehled** opatření k nápravě. Navrhuji také **termín provedení**.

- Bezodkladná opatření je třeba provést zpravidla do 7 dnů od obdržení zprávy. Není-li to možné, provedou se v nejkratší možné době. Za bezodkladná označuji opatření, která považuji za naléhavá a velmi důležitá, anebo opatření běžně snadno proveditelná.
- Opatření s delší lhůtou je třeba provést ve stanovené lhůtě, zpravidla do jednoho měsíce, tří měsíců, šesti měsíců nebo jednoho roku.
- Opatření s průběžným plněním navrhuji tam, kde je třeba zavést určitý pracovní postup nebo styl práce, nebo naopak něčeho se napříště zdržet. Očekávám, že zařízení opatření zavede co nejdříve a bude dbát na dodržování doporučené praxe.

Ráda bych, aby zařízení ve vyjádření ke zprávě sdělilo, že (1) opatření provedlo a jak, nebo (2) kdy a jak opatření provede, nebo (3) navrhne jiné vhodné opatření a termín.

Pokud budu vyjádření zařízení nebo dalších oslovených orgánů **považovat za dostatečná**, vyrozumím je o tom. Mohu si rovněž vyžádat doplňující vyjádření. Rozhodující je vysvětlení zjištěných pochybení, doložení opatření k nápravě či věrohodný příslib jejich provedení.

Pokud vyjádření zařízení nebo dalších oslovených orgánů **nebudu považovat za dostatečná**, vyrozumím o tom nadřízený úřad (vládu, není-li nadřízeného úřadu), případně informuji veřejnost.⁸ Rovněž mohu přijet na kontrolní návštěvu.

Po ukončení vzájemné komunikace **zveřejním anonymizovanou zprávu z návštěvy zařízení** (s výjimkou jmen osob pověřených vedením zařízení) a **obdržená vyjádření** v databázi Evidence stanovisek ochránce (ESO).⁹

8 Tzv. sankční opatření, u kterých se postupuje obdobně podle § 20 odst. 2 zákona o veřejném ochránci práv.

9 Evidence stanovisek ochránce (ESO) je dostupná z <https://eso.ochrance.cz>.

Právní úprava

Základní úprava práv a povinností osob umístěných v policejních celách a materiálně-technického standardu cel je obsažena v zákoně č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále „zákon o policii“). Na podzákonné úrovni je to závazný pokyn policejního prezidenta č. 159 ze dne 2. prosince 2009, o eskortách, střežení osob a o policejních celách, ve znění pozdějších pokynů (dále „závazný pokyn“), a nařízení Ministerstva vnitra č. 51 ze dne 31. 10. 2013, o stravování a úhradě nákladů za stravování osob omezených na osobní svobodě Policií České republiky (dále „nařízení MV“).

Při posuzování podmínek v policejních celách a zacházení s umístěnými osobami zohledňují také výstupy Evropského výboru pro zabránění mučení a nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání (dále „Výbor CPT“) týkající se policie. Jedná se o zprávy z návštěv České republiky a o tři standardy, a to „Zadržování ze strany policie“, ¹⁰ „Aktualizace standardů CPT ohledně zadržování ze strany policie“ ¹¹ a „Přístup k právnímu zástupci jako prostředek prevence špatného zacházení“. ¹² Dále při hodnocení podmínek a zacházení s umístěnými zohledňují judikaturu Evropského soudu pro lidská práva a Ústavního soudu České republiky.

Charakteristika zařízení

Při Obvodním oddělení policie Milovice jsou zřízeny tři vícehodinové cely, z toho dvě cely jsou pro jednu osobu a jedna cela pro dvě osoby. V žádné cele se v době provedení návštěvy nikdo nenacházel. Cely jsou umístěny v přízemí budovy. V přízemí budovy se také nachází místnost pro provádění rekognice. V této místnosti není kamera a mohou se zde setkávat osoby umísťované do cely s advokátem.

Výbavou vícehodinových cel je hlásič ke kontaktu s ostrahou cel. Cely měly obdobné vybavení: postel, matrace, stůl, židle, dělicí mříž a za ní toaleta s plastovým prkénkem i poklopem a umyvadlo, obojí v antivandalovém provedení. Sanitární zařízení ve vícehodinové cele pro dvě osoby bylo navíc odděleno od dalšího prostoru kovovou zástěnou, aby na sebe osoby při pobytu v cele neviděly a bylo zajištěno soukromí při provádění hygieny a na toaletě. Na toaletách byl připraven toaletní papír. Na všech celách byla funkční voda. Obecně cely působily čistým dojmem.

10 Rada Evropy. Evropský výbor pro zabránění mučení a nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání (CPT). *Zadržování ze strany policie*, CPT/Inf(92)3-part1 [online]. Štrasburk: Rada Evropy. [cit. 21. 3. 2022]. Dostupné z: <https://rm.coe.int/16806cea1a>.

11 Rada Evropy. Evropský výbor pro zabránění mučení a nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání (CPT). *Aktualizace standardů CPT ohledně zadržování ze strany policie*, CPT/Inf(2002)15-part [online]. Štrasburk: Rada Evropy. [cit. 21. 3. 2022]. Dostupné z: <https://rm.coe.int/16806cd1d8>.

12 Rada Evropy. Evropský výbor pro zabránění mučení a nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání (CPT). *Přístup k právnímu zástupci jako prostředek prevence špatného zacházení*, CPT/Inf(2011)28-part1 [online]. Štrasburk: Rada Evropy. [cit. 21. 3. 2022]. Dostupné z: <https://rm.coe.int/16806ccd17>.

V přízemí se také nachází jedna krátkodobá cela. Před krátkodobou celou je prostor, jenž není snímán kamerou a v němž někdy probíhají prohlídky osob. Je zde také skříň s věcmi, které slouží pro potřeby osob umístěných v cele.

Průběh návštěvy

Návštěva proběhla dne 10. února 2022 bez předchozího ohlášení. Vedoucí obvodního oddělení npor. Ing. Pavla Brzobohatá nebyla přítomna, proto byl o návštěvě osobně informován její zástupce npor. Bc. Tomáš Rejman při jejím zahájení. Zaměstnankyně Kanceláře veřejného ochránce práv (dále „Kancelář“) mu předaly pověření k provedení návštěvy, vyžádaly si potřebnou součinnost a dokumentaci.

Návštěvu provedly právničky Kanceláře Mgr. Petra Galová a Mgr. Barbora Matějková.

Zaměstnankyně Kanceláře si prohlédly prostor cel, včetně minimálního materiálního vybavení, a prostudovaly spisovou dokumentaci. Hovořily se zástupcem vedoucí oddělení a dvěma policisty. Všichni poskytli veškerou součinnost, za což děkuji.

Dále bych ráda upozornila na to, že odpovědi osloveného personálu se v některých případech vzájemně lišily, proto bych na úvod chtěla uvést, že návrh opatření k nápravě předkládám i v těch případech, kdy vycházím z výpovědi byť jen jednoho z nich. Současně upozorňuji, že v textu budu používat i v tomto případě množné číslo, abych chránila zdroj informací. Mám za to, že je třeba na rozdílnou praxi policistů upozornit. Sjednocením dobré praxe se zvyšuje standard zacházení s osobami omezenými na svobodě v policejních celách.

Shrnutí

Tato zpráva se věnuje průběhu umístění v policejních celách a souvisejícím podmínkám. Jejím primárním účelem je prevence před špatným zacházením s cílem posílit ochranu práv umístěných osob.

Ze zjištění provedených na místě jsem nezjistila, že by v policejních celách navštíveného obvodního oddělení docházelo ke špatnému zacházení. Přesto jsou oblasti, v nichž doporučuji přijetí změn.

Za zásadní považuji nedodržování standardů na obvodním oddělení při provádění osobních prohlídek. Při provádění osobních prohlídek by policisté měli usilovat o minimalizaci zásahů do soukromí na nezbytně nutnou mez. Policisté by tedy neměli provádět osobní prohlídky osob omezených na svobodě v prostoru vizuálně monitorovaném kamerovým systémem. Dále považuji za důležité, aby osoby nebyly v jeden okamžik svlečeny úplně do naha.

Další opatření směřuji na plošné uzamykání kovové dělicí mříže a opatření vztahující se k připoutání osoby ke vhodnému předmětu.

Považuji také za důležité, aby osoba měla možnost sepsat v cele stížnost a aby byly dodržovány právní předpisy vztahující se k poskytování stravy osobám umístěným v cele.

Dovoluji si naopak vyzdvihnout zavedenou dobrou praxi v zařízení. V celách jsou na zdech vyvěšena poučení o právech a povinnostech osob umístěných do policejní cely. Osoba si tak kdykoli během pobytu v policejní cele může přečíst svá práva. Dále jsou na dveřích vylepeny alergenové tabulky v potravinách a policisté se na alergie na potraviny osoby umístěné v cele před zakoupením stravy dotazují.

Osobní prohlídky

1. Způsob provádění osobních prohlídek

Policista je povinen dbát na to, aby žádné osobě v důsledku jeho postupu nevznikla bezdůvodná újma, a postupovat tak, aby případný zásah do práv a svobod osob, vůči nimž směřuje úkon, nepřekročil míru nezbytnou k dosažení účelu sledovaného úkonem.¹³ Je-li před umístěním do cely prováděna prohlídka osoby pozorováním odhaleného těla, policista provádějící prohlídku vyzve osobu k odložení oděvu z horní části těla (od pasu nahoru) a po provedení úkonu umožní osobě horní část těla zahalit a vyzve ji k odložení oděvu od pasu dolů. Prohlédnutím dolní části těla je prohlídka osoby dokončena.¹⁴ Rovněž podle Výboru CPT „by mělo být vyvinuto veškeré rozumné úsilí k minimalizaci pocitu trapnosti; zadržené osoby, které jsou prohledávané, by běžně neměly být žádány, aby svlékly všechno své oblečení zároveň, např. by jim mělo být povoleno, aby sundaly oděv od pasu nahoru a oblékly se, než budou sundávat další oblečení“.¹⁵

Policisté sdělili, že není nutné u všech osob provádět důkladnou osobní prohlídku svlečením do naha. Takovou prohlídku policisté provádí například, když je jim známa trestní minulost osoby umísťované do cely a vyhodnotí, že je třeba důkladnou osobní prohlídku svlečením do naha provést. Pokud je třeba, aby důkladná osobní prohlídka byla provedena, pak se osoba svleče veškeré oblečení v jeden okamžik a je prohlížena nahá.

I v případech, kdy policista rozhodne, že jsou dány důvody k provedení důkladné osobní prohlídky, měl by dbát na minimalizaci zásahu do důstojnosti osoby. Při provádění prohlídky osoby před umístěním do cely způsobem spočívajícím v přímém pozorování odhaleného těla je třeba umožnit postupné svlékání, takže osoba nebude muset být v jednom okamžiku zcela obnažena.

Opatření:

- 1) Provádět důkladné osobní prohlídky svlečením do naha tak, aby prohlížené osobě bylo umožněno svléknout nejprve oděv od pasu nahoru a obléknout se a následně svléknout oděv od pasu dolů (průběžně).**

13 Ustanovení § 11 zákona o policii.

14 Ustanovení čl. 13 odst. 4 závazného pokynu.

15 Evropský výbor pro zabránění mučení a nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání (CPT). *Zpráva pro vládu České republiky o návštěvě České republiky, kterou vykonala Evropská skupina pro zabránění mučení a nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání (CPT) ve dnech 1. až 10. dubna 2014*, bod č. 22. CPT/Inf(2015)18 [online]. Štrasburk: Rada Evropy, 2015 [cit. 21. 3. 2022]. Dostupné z: <https://rm.coe.int/CoERMPublicCommonSearchServices/DisplayDCTMContent?documentId=090000168069568d>.

2. Prostor pro provádění osobních prohlídek

Prohlídku osoby pozorováním odhaleného těla policista nesmí provádět v prostoru vizuálně monitorovaném kamerovým systémem.¹⁶ Nepřiměřený zásah do soukromí při provádění prohlídky osob je nežádoucí.¹⁷ Už vědomí člověka, že je neoděn a současně vystaven pohledům jiných, v něm může vzbudit silný pocit, že jeho právo na soukromí nebylo respektováno, a to bez ohledu na to, zda jej někdo skutečně viděl.¹⁸

Policisté vypověděli, že prohlídka někdy probíhá ve vícehodinových celách u postele, aby si osoba mohla odložit věci. Tento prostor je však snímán kamerou. Pokud u sebe má osoba hotovost, peníze se jí odeberou a záměrně se spočítají pod kamerou. Pokud je do cely umísťovanou osobou žena, prohlídka také probíhá ve vícehodinových celách v prostoru snímaném kamerovým systémem. Toto policisté odůvodnili tím, že je tak zajištěna bezpečnost policistek, které prohlídku provádí.

Některé prohlídky probíhají v prostoru před krátkodobou celou, kde kamera není.

Z rozhovorů s policisty vyplynulo, že bez ohledu na to, kde prohlídka probíhá, nemají k dispozici rohož, na kterou by si osoba mohla při prohlídce stoupnout.

Provádění prohlídek v místnosti snímané kamerovým systémem považují za nepřijatelné, a to ať už se jedná o prohlídky žen, nebo mužů. Pokud jsou prohlídky v takové místnosti prováděny, pak policisté jednají nejen v rozporu se závazným pokynem, ale i mezinárodními standardy.

V případě, že se osobní prohlídky provádí v prostoru snímaném kamerou, osobu na výstupu z kamer mohou vidět i policisté, kteří se prohlídky neúčastní. Mám za to, že v takovém případě není nikdy vyloučeno, že prohlíženou osobu mohou vidět i osoby opačného pohlaví. Skutečnost, že se na osoby při prohlídce mohou dívat jiní policisté na výstupu z kamerového záznamu je neospravedlnitelná.

V žádném případě nesouhlasím s tím, aby pod kamerou byly prohlíženy speciálně ženy. Bezpečnost policistek, ale i policistů (v případech, kdy jsou osobní prohlídky pod kamerami podrobeni muži), lze zajistit jinými prostředky než snímáním kamerovým systémem.

Opatření:

- 2) Neprovádět osobní prohlídky pozorováním odhaleného těla v prostoru vizuálně monitorovaném kamerovým systémem (průběžně).**
- 3) Zajistit rohož, na kterou by si mohla prohlížená osoba stoupnout (do 1 měsíce).**

¹⁶ Ustanovení čl. 13 odst. 4 závazného pokynu.

¹⁷ Obdobně např. zpráva ze systematických návštěv policejních cel 2017 ze dne 5. června 2017, sp. zn. 22/2017/NZ [online]. [cit. 21. 3. 2022]. Dostupné z: <https://eso.ochrance.cz/Nalezene/Edit/5330>.

¹⁸ Srov. např. rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ve věci Jaeger proti Estonsku ze dne 31. července 2014, č. 1574/13.

Vyrozumění zastupitelského úřadu

Osoba by měla mít od počátku zbavení osobní svobody právo informovat o této skutečnosti třetí stranu. Toto právo může být v určitých případech z důvodu ochrany zájmů policejního vyšetřování omezeno.¹⁹ Mám za to, že policisté by měli dbát na zachování zájmů osoby omezené na svobodě. Obdobně policie postupuje v případě, že je zajištěn cizinec za účelem správního vyhoštění. Policie vyrozumí o zajištění cizince konzulární úřad cizího státu, pokud má sídlo na území a pokud o to cizinec požádá. Některé mezinárodní smlouvy mohou stanovit, že se konzulární úřad vyrozumívá i bez požádání cizince. Toto však neplatí, pokud zajištěný cizinec požádal Českou republiku o mezinárodní ochranu.²⁰

Dle sdělení policistů se vždy, když je v cele umístěna osoba cizí národnosti, o jejím umístění do cely informuje Policejní prezidium České republiky. To dále informuje o umístění osoby do cely osobu blízkou, kterou umístěný určí, ale i zastupitelský úřad země, jejíž je osoba státní příslušností. Tento postup se uplatní i v případě, že osoba na vyrozumění zastupitelského úřadu netrvá.

Jsem toho názoru, že není vhodné, aby se vždy vyrozumíval zastupitelský úřad. Může se stát, že daný cizinec bude chtít následně zažádat o mezinárodní ochranu. Vyrozumění zastupitelského úřadu by mělo nastat pouze na výslovnou žádost daného cizince umístěného v cele.²¹

Současně mi není zcela jasné, zda takový postup je praxí pouze na zdejším obvodním oddělení, či se jedná o systémové nastavení napříč obvodními odděleními Policie České republiky. Žádám tímto o poskytnutí dalších informací vztahujících se k vyrozumívání zastupitelského úřadu.

Opatření:

- 4) **Sdělit, zda a jak probíhá vyrozumění zastupitelského úřadu v případě, že je osobou umístěnou v cele cizinec (do 1 měsíce).**

19 Evropský výbor pro zabránění mučení a nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání (CPT). *Aktualizace standardů CPT ohledně zadržování ze strany policie*. Výňatek z dvanácté obecné zprávy CPT, publikované v roce 2002, bod 43. CPT/Inf(2002)15-part [online]. Štrasburk: CPT, 2002 [cit. 21. 3. 2022]. Dostupné z: <https://rm.coe.int/16806cd1d8>.

20 Ustanovení § 125 odst. 4 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

21 Srov. obdobně například Evropský výbor pro zabránění mučení a nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání (CPT). *Záruky pro neregulérní migranty zbavené osobní svobody*. Výňatek z 19. všeobecné zprávy CPT, publikované v roce 2009, bod č. 83. CPT/Inf(2009)27-part [online]. Štrasburk: Rada Evropy, 2009 [cit. 21. 3. 2022]. Dostupné z: <https://rm.coe.int/16806cce37>.

Stížnosti

Osoba umístěná v cele má právo podávat návrhy, podněty a stížnosti a sama sepsat stížnost pod dohledem policisty v místnosti pro provádění výslechů nebo v jiných prostorách policie. Policista vykonávající ostrahu cely bezodkladně předá stížnosti nadřízenému k dalšímu opatření.²²

Policisté uvedli, že osoba může podat stížnost, která se pak postoupí vedoucímu obvodního oddělení. Papír a tužku by ale osoba kvůli zajištění její bezpečnosti, nebo bezpečnosti policistů, nedostala. Stížnost by tedy nemohla sepsat sama.

S takovou praxí nesouhlasím, protože se jedná o postup v rozporu se závazným pokynem, kdy tímto postupem jsou omezována práva osoby v cele.

Opatření:

- 5) **Postupovat při žádosti osoby o možnost sepsání stížnosti podle závazného pokynu (průběžně).**

²² Ustanovení čl. 15 odst. 4 závazného pokynu.

Strava

3. Finanční limit

Strava se poskytuje zpravidla 3x denně (snídaně, oběd a večeře) v přiměřených intervalech od 6:00 hodin do 22:00 hodin. Od 22:00 hodin má osoba umístěná v cele nárok na odpočinek a po tuto dobu se zpravidla strava nepodává. V případě, že osobě umístěné v cele vznikne v době od 22:00 hodin do 6:00 hodin nárok na podání stravy, strava jí může být podána jen na její žádost i v této době.²³

Nařízení MV stanovuje finanční limit hodnoty potravin pro zabezpečení stravování osob omezených na svobodě na osobu a den. Rovněž limit v případě dílčího stravování (snídaně, oběd, večeře). V nařízení se uvádí, že výše nemusí být vyčerpána. Finanční limit nevydaného jídla však nelze s finančním limitem dalšího jídla sčítat, a to ani v případě, když bylo osobou omezenou na svobodě odmítnuto.²⁴

Policisté uvedli, že pokud se poskytuje osobě strava z prostředků policie, pak je třeba dodržet finanční limity, které jsou stanoveny. Uvedli ale, že kdyby osoba žádala koupit například dražší oběd než v limitu, který je povolen, pak by se takové jídlo zakoupilo, avšak na úkor večeře, protože by na večeři již neměli prostředky. Večeři by tak osoba v cele nedostala.

Takový postup považuji za nepřípustný, neboť **nelze umístěného připravit o jedno ze tří jídel, na něž má nárok**. Pokud osoba žádá zakoupení dražšího jídla než je stanovený limit, tak by na tuto skutečnost měla být upozorněna s tím, že si musí jídlo buď doplatit ze svých prostředků, nebo si musí vybrat levnější jídlo. Není tedy možné (v případě kdy hradí stravu policie ze svých prostředků), aby osobě byl na její požádání vydán například oběd ve vyšší hodnotě, než je finanční limit pro pořízení oběda dle nařízení MV a aby současně osobě například na úkor oběda nebyla vydána večeře, protože finanční limit za oběd byl přečerpán. Takové přání osoby podle mého názoru ani nelze považovat za odmítnutí večeře.

4. Zaznamenávání podání stravy do služebních pomůcek

Poskytnutí stravy se poznamená do informačního systému. Pokud tento úkon realizuje policista bez uděleného přístupu k odpovídajícímu číslu jednacím v informačním systému, provede se zaznamenání do služebních pomůcek či do úředního záznamu a do informačního systému se záznam neprodleně doplní. Pokud dojde k nedodržení denního režimu, například z důvodu provádění neodkladných úkonů policie, je třeba poskytnout osobě možnost náhradního stravování. Poskytnutí náhradní stravy policista zaznamená do informačního systému a o takto poskytnuté stravě policista sepíše úřední záznam, který založí do evidence útvaru, kde je cela zřízena.²⁵

²³ Ustanovení čl. 19 odst. 3 závazného pokynu.

²⁴ Ustanovení čl. 4 nařízení MV.

²⁵ Ustanovení čl. 19 odst. 1 a odst. 4 závazného pokynu.

Studiem spisové dokumentace bylo zjištěno, že v jednom případě nebyl v dokumentech záznam o poskytnutí snídaně ani záznam o poskytnutí náhradní stravy.

Z dokumentace bylo zjištěno, že osoba A²⁶ byla v policejní cele umístěna ode dne 10. 1. 2022 od 2:45 hodin, propuštěna byla dne 11. 1. 2022 v 16:38 hodin. Dne 10. 1. 2022 tedy osobě měla být poskytnuta i snídaně.

Vzhledem k tomu, že záznam o poskytnutí snídaně chybí, není jasné, zda byl dodržen denní režim a osobě byla nabídnuta snídaně, ale podání snídaně či její odmítnutí nebylo zapsáno do služebních pomůcek, nebo osobě snídaně vůbec nabídnuta nebyla.

3. strana úředního záznamu o umístění osoby do vícehodinové cely -	
11.01.2022 10:47	sedi
11.01.2022 11:30	leži
11.01.2022 12:01	leži
11.01.2022 12:42	leži
11.01.2022 13:10	leži
11.01.2022 13:43	leži
11.01.2022 14:23	leži
11.01.2022 15:00	sedi
11.01.2022 15:17	sedi
Podaná strava:	
Strava podána	Hodnota stravy
10.01.2022 12:18	
10.01.2022 17:00	19,-
11.01.2022 09:00	
11.01.2022 13:50	
Hradí PČR	
stravu odmítl	
z vlastních prostředků	
Hradí PČR	
oběd odmítl	
oběd odmítl	
Přijato	
Poznámka	

Institutu připoutání k pevnému předmětu dle § 25 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii republiky

10/02/2022 14:31

Obrázek č. 1 – Záznam k případu omezení osobní svobody, podaná strava

Podání stravy by mělo být prokazatelné a nahlédnutím do dokumentace by mělo být zřejmé, zda strava byla podána, či nikoli.

Opatření:

- 6) **Poučit policisty o právních předpisech upravujících stravování osob omezených na osobní svobodě v policejní cele, zejména o čl. 19 ZPPP a o čl. 4 nařízení MV (bezodkladně).**

²⁶ Osoba A je specifikována v průvodním dopisu k této zprávě.

Materiální podmínky

5. Vybavení cel

5.1 Uzamykání kovové dělicí mříže

Osoba umístěná v cele má právo na přístup k vodě a toaletě, jakož i na provedení základní hygieny.²⁷

Celu dělí kovová konstrukce. Před kovovou konstrukcí se v cele nachází umyvadlo a toaleta v antivandalovém provedení. Za kovovou konstrukcí se pak v druhé části cely nachází postel, stůl a židle. U vícehodinové cely pro dvě osoby je pak na kovové dělicí mříži celokovová neprůhledná zástěna, aby na druhou osobu při používání toalety nebylo vidět z prostoru cely.

Policisté uvedli, že kovová dělicí mříž je po umístění osoby do cely vždy zamykána, a to bez ohledu na chování osoby. V případě potřeby použití toalety nebo provedení hygieny je tedy vždy nutné přivolat si skrze hlásič, nacházející se uvnitř cely, dozorčí službu, aby otevřela dělicí mříž.

Se zamykáním mříže z preventivních důvodů nemohu souhlasit. Osoba by podle mého názoru měla mít přístup k toaletě a vodě kdykoli během dne i noci. Může si tak i v případě potřeby provést základní hygienu, dojít si na toaletu či se jít napít vody, aniž by byla jakkoli závislá na dozorcím, nebo na přítomnosti dostatečného počtu policistů na oddělení.

Sanitární zařízení je navíc již v nerezovém antivandalovém provedení, které znesnadňuje případné ničení sanitárního zařízení ze strany osob omezených na svobodě. Vycházím dále z toho, že v některých celách v České republice sanitární zařízení není od zbytku cely nijak odděleno. Mříž by proto podle mého názoru měla být zamykána pouze v odůvodněných případech.

Opatření:

7) Ustoupit od praxe plošného zamykání kovové mříže (bezodkladně).

5.2 Připoutání ke vhodnému předmětu

Policista je podle zákona oprávněn omezit možnost volného pohybu osoby, která fyzicky napadá policistu nebo jinou osobu, ohrožuje vlastní život, poškozuje majetek nebo se pokusí o útěk, připoutáním k vhodnému předmětu, zejména pomocí pout.²⁸ Výbor CPT však v minulosti vyzýval Českou republiku, aby policie odstranila pevné předměty na zdi k připoutávání osob ze všech policejních cel. Podle výboru CPT může být používání pout ospravedlněno, pokud se osoba chová agresivně. Ani v takovém případě by však dotyčná osoba neměla být připoutána k pevným předmětům, ale místo toho by měla být držena

²⁷ Ustanovení § 33 odst. 4 zákona o policii.

²⁸ Ustanovení § 25 odst. 1 zákona o policii.

pod přísným dozorem v bezpečném prostředí. V případě potřeby by měla být vyhledána lékařská pomoc.²⁹

Policisté ustanovení zákona o připoutání osoby k vhodnému předmětu znají. Dle jejich vyjádření by v případě potřeby využili připoutání osoby ve stoje k dělicí mříži.

Připoutat osobu ve stoje k dělicí mříži mi však nepříjde vhodné ani důstojné, a to zejména ve světle doporučení Výboru CPT, se kterým souhlasím. Pokud již osoba musí být s ohledem na její chování spoutána, měla by být v tělu přirozené poloze, nikoli však připoutána k pevným předmětům. Mám za to, že pokud je možné k dosažení stejného cíle využít mírnějšího prostředku, než je připoutání, mělo by tohoto prostředku být využito.³⁰

Doporučuji tedy policisty poučit o nevhodnosti připoutání k dělicí mříži (k jinému předmětu), zejména v případech, kdy lze účelu dosáhnout i jinak.

Opatření:

8) Nepoutat osobu k pevným předmětům (průběžně).

5.3 Nástěnné hodiny

Cely nebyly vybaveny hodinami. Z tohoto důvodu může být osoba umístěná v cele časově dezorientována, zvláště když cely nejsou vybaveny okny. Osoba tedy nemůže vnímat ani střídání dne a noci.

Zástupce vedoucí sám zaměstnankyním Kanceláře sdělil, že osoby si občas stěžují, že jsou dezorientovány, když v celách nejsou okna, a nemohou se tak řídit ani střídáním dne a noci. Uvedl také, že jim občas přes přivolávací zařízení volají, jen aby se dozvěděly, kolik je hodin.

Uvítala bych umístění hodin na viditelné místo do cely, přičemž by se mělo jednat o hodiny digitální s 24hodinovým zobrazením času.

Opatření:

9) Nainstalovat digitální hodiny s 24hodinovým zobrazením času (do 1 měsíce).

5.4 Jednorázová prostěradla

Minimální materiální vybavení cely představuje, mimo jiné, prostěradlo nebo jednorázová rouška na lůžko. Za jednorázovou roušku na lůžko, představující alternativu prostěradla, se nepovažuje pruh papíru typu balicí papír.³¹

29 Evropský výbor pro zabránění mučení a nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání (CPT). *Zpráva pro vládu České republiky o návštěvě České republiky, kterou vykonal Evropský výbor pro zabránění mučení a nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání (CPT) ve dnech 2. až 11. října 2018*, bod č. 30. CPT/Inf(2019)23 [online]. Štrasburk: Rada Evropy, 2019 [cit. 21. 3. 2022]. Dostupné z: <https://rm.coe.int/168095aeb2>.

30 Srov. např. Rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ve věci Kummer proti České republice ze dne 25. července 2013, č. 32133/11. Soud konstatoval porušení článku 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod o zákazu mučení a jiného špatného zacházení.

31 Ustanovení čl. 4 odst. 1 a 2 přílohy č. 1 závazného pokynu.

Na pokrytí matrace bylo sice k dispozici jednorázové prostěradlo z netkaného textilu, ale dle sdělení policistů je na matraci nebylo jak upevnit, aby neklouzalo dolů. Z rozhovorů s policisty navíc vyplynulo, že ne vždy se prostěradlo na matraci dává, protože matrace má omyvatelný povrch a je pravidelně dezinfikována.

I když jsou matrace pravidelně dezinfikovány, doporučuji, aby bylo na matracích prostěradlo, které bude v souladu s předpisy a nebude z matrace klouzat dolů.

Opatření:

- 10) Zajistit a vydávat osobám k dispozici prostěradla či jednorázové roušky na lůžko (do 3 měsíců).**

5.5 Informace o monitoringu cely

V prostoru viditelném z vícehodinové cely musí být umístěna tabulka informující osoby umístěné v cele o nepřetržitém monitorování prostoru cely kamerovým systémem ve znění: „Prostor cely je sledován kamerovým systémem“. Pro tyto účely lze do prostoru cely (především pro potřeby cizích státních příslušníků) umístit i piktogram kamery s textem „NONSTOP“.³²

Obrázek č. 2 a 3 – Informace o monitorování prostoru cel kamerovým systémem

V celách byla informace o monitorování prostoru cely kamerovým systémem. Chyběl však nápis „NONSTOP“. Doplnění nápisu k piktogramu kamery bych z důvodu srozumitelnosti pro osoby neovládající český jazyk uvítala.

Opatření:

- 11) Doplnit nápis „NONSTOP“ k piktogramu kamery (bezodkladně).**

³² Příloha č. 1 čl. 2 písm. o) k závaznému pokynu.

5.6 Noční osvětlení

Cely jsou vybaveny umělým osvětlením, bez oken. Osvětlení umožňuje denní svícení, v noci je zapnuto pouze světlo v prostoru sanitárního zařízení, světlo v samotné cele bývá zhasnuto.

I přesto, že je v noci používáno světlo k nočnímu svícení, mám za to, že je příliš intenzivní. **Doporučovala bych proto snížit intenzitu záření nočního osvětlení**, avšak zachovat potřebnou viditelnost v cele během noci dle potřeby policistů.

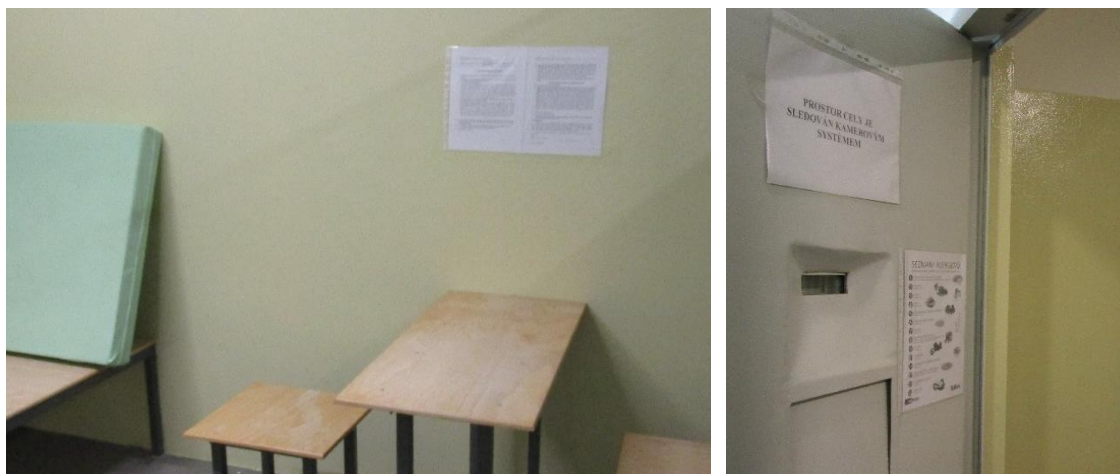

Obrázek č. 4 a 5 - Noční osvětlení

5.7 Poučení – dobrá praxe

V celách bylo vyvěšeno poučení o právech a povinnostech osob umístěných v cele. Ačkoli policisté uvedli, že si osoba může poučení spolu s dalšími dokumenty vzít s sebou do cely, je poučení v cele pro případ potřeby i nalepeno na zdi. **Tento přístup oceňuji.**

Dále bych chtěla vyzdvihnout, že na vnitřní straně dveří je mimo oznámení o snímání cely kamerou vyvěšeno vždy i poučení o alergenech v potravinách s obrázky potravin. **Toto považuji za dobrou praxi.** Stejně tak to, že se policisté před zakoupením jídla osoby ptají, zda není na něco alergická.

Obrázek č. 6 a 7 – Poučení o právech osoby v cele, poučení o alergenech v potravinách

6. Doporučení k případným budoucím stavebním úpravám

6.1 Sprchy

U cel nejsou zřízeny sprchy. Z rozhovorů s policisty ale vyplynulo, že v případě potřeby by nechaly osobu se osprchovat ve sprchách pro policisty. Tohoto přístupu si vážím.

Doporučuji však při případné rekonstrukci či stavebních úpravách budovy obvodního oddělení uvažovat o zřízení sprchy pro osoby umístěné do cel.

6.2 Pobyt na čerstvém vzduchu

Osobám zadržovaným na policejní stanici po dobu 24 nebo více hodin by měl být podle možností nabídnut každý den pohyb na čerstvém vzduchu.³³

Pobyt na vzduchu není dle vyjádření policistů osobám umístěným do cely umožňován, protože zde nejsou vhodné prostory. Doporučuji na výše uvedený standard pamatovat do budoucna a při případné rekonstrukci zřídit vhodný prostor pro pohyb na vzduchu.

6.3 Manipulace s topením v cele

V prostoru před kovovou dělicí mříží je topení. Přes topení byla nainstalována mřížka, která topení kryje a brání případnému poškození topení nebo manipulaci s hlavicí ze strany osob omezených na svobodě. Mřížka neumožňuje, aby bylo topení ovládáno rukou.

Zástupce vedoucí uvedl, že ani policisté nemohou teplotu na topení regulovat bez obtíží. Regulace topení probíhá tak, že policista si vezme šroubovák a mezírkami v mřížce se snaží hlavici pootočit.

Je na zvážení, zda by nebylo pro potřeby policistů vhodné mřížku kryjící topení upravit tak, aby policisté mohli teplotu regulovat komfortně, aniž by museli používat šroubovák.

33 Evropský výbor pro zabránění mučení a nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání (CPT). *Zpráva pro vládu České republiky o návštěvě České republiky, kterou vykonal Evropský výbor pro zabránění mučení a nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání (CPT) ve dnech 2. až 11. října 2018*, bod 29. CPT/Inf(2019)23 [online]. Štrasburk: Rada Evropy, 2019 [cit. 21. 3. 2022]. Dostupné z: <https://rm.coe.int/168095aeb2>.

Přehled opatření k nápravě

Bezodkladně	• Poučit policisty o právních předpisech upravujících stravování osob omezených na osobní svobodě v policejní cele, zejména o čl. 19 ZPPP a o čl. 4 nařízení MV (opatření č. 6). • Ustoupit od praxe plošného zamykání kovové mříže (opatření č. 7). • Doplnit nápis „NONSTOP“ k piktogramu kamery (opatření č. 11).
Do 1 měsíce	• Zajistit rohož, na kterou by si mohla prohlížená osoba stoupnout (opatření č. 3). • Sdělit, zda a jak probíhá vyrozumění zastupitelského úřadu v případě, že je osobou umístěnou v cele cizinec (opatření č. 4). • Nainstalovat digitální hodiny s 24hodinovým zobrazením času (opatření č. 9).
Do 3 měsíců	• Zajistit a vydávat osobám k dispozici prostěradla či jednorázové roušky na lůžko (opatření č. 10).
Průběžně	• Provádět důkladné osobní prohlídky svlečením do naha tak, aby prohlížená osobě bylo umožněno svléknout nejprve oděv od pasu nahoru a obléknout se a následně svléknout oděv od pasu dolů (opatření č. 1). • Neprovádět osobní prohlídky pozorováním odhaleného těla v prostoru vizuálně monitorovaném kamerovým systémem (opatření č. 2). • Postupovat při žádosti osoby o možnost sepsání stížnosti podle závazného pokynu (opatření č. 5). • Nepoutat osobu k pevným předmětům (opatření č. 8).